

...och Bertil har haft en hand med i spelet sen 1950

Domarklubben firar 50 år – och Persson, 75, är fortfarande aktiv

För 50 år sedan grundades Gotlands Domarklubb.

Bertil Persson, 75, har varit medlem i 48 av de åren.

Han har sett en del fotboll om man säger så.

– Fotbollen har alltid varit störst, alltid det som intresserat mig mest, säger han.

Hemma hos Bertil Persson på Stjärngatan finns fotbollshistoria.

På väggarna i arbetsrummet sitter domarlicenser i svit sedan 1950 och bilder på Djurgårdens och Brages A-lag.

I lådan till vänster om sig plockar han fram den verkliga rariteten, en biljett till fotbolls-VM i Stockholm 1958.

– Det som hände efter finalen mot Brasilien är nog mitt starkaste fotbollsminne, säger han.

– När brassarna, som ju vunnit med 5–2, sprang ett ärevarv med den svenska flaggan inför ett fullsatt Råsunda. Det är så långt man kan komma från dagens fotbollshuliganer, säger han.

Och minns i nästa andetag en annan match utöver det vanliga:

– Den 5 augusti 1951 när IF Gute mötte Råsunda på Gutavallen. Det var det första laget i fastlandsspel och ett genombrott för gotländsk fotboll. Gute vann med 3–0 och det var över 1500 på läktarna.

Fardhem i första matchen

Det är fotboll som gäller för Persson. Så har det alltid varit.

1950 gick han en domarkurs och löste sin första licens. Premiärmatchen var den 16 april samma år mellan Hemse och Fardhem B.

– Men vem som vann minns jag inte, säger han och skrattar.

Då var domarklubben på ön bara två år gammal, och Bertil skulle fortsätta att döma aktivt i ytterligare 22 år.

– 1972 slutade jag, sista matchen var mellan Fårösund och Roma IF B. Men att det skulle bli den sista visste jag inte då.

Bristande motivation var anledningen till att han slutade.

– Ska mn vara ärlig var jag ingen naturbegåvning när det gällde

att döma, det fanns andra som var mycket bättre än jag, säger han.

På Gotland har han inte något favoritlag. Det är lättast så, säger han, när man ska döma och granska domarinsatser.

Men han är ständig medlem i Djurgården och två gånger varje år reser han till Stockholm för att se på fotboll. Än idag har Persson uppdrag som domarkontrollant och ser mycket gotländsk fotboll.

Han har sammanlagt 33 administrativa år bakom sig. 1956 blev han invald i seriekommittén, året efter i domarkommittén och 1960 kom han med i Gotlands Fotbollsforbunds styrelse.

49:e årsmötet

I år kommer han att vara med på det 49:e raka årsmötet.

Bertil Persson har sett fler spelare komma och gå än de flesta.

– Jag skulle kunna tota ihop ett helt lag av de spelare som varit duktigast genom åren, säger han

TROTJÄNARE Bertil Persson har sparat alla domarlicenser sedan 1950, hängt dem innanför glas och ram. Han är ännu aktiv – som domarkontrollant. "Starkaste fotbollsminnet? VM-finalen 1958", säger han.

” Jag hade ingen naturbegåvning för att döma

och nämner Ivan Jonasson i Kalmar FF, Åke Jansson från Vänge, Uno Gahne, Roma, och Sven Uhr och Kurt Johansson i VIF Gute.

– Och så Jesper Mattson i Halmstad, han är väl den gotlänning som nått längst.

Om du jämför fotbollen idag med vad den var 1950?

– Mycket har blivit bättre, spelarna är mer tränade. Men det var nog intressantare förr.

Intressantare?

– Jo, bollbegåvningarna fick större utrymme. Nu är allt så låst till spelsystem, känslan har fått stå tillbaka för vetenskapen.

Domare får ta mycket overt, hur orkar man fortsätta?

– Ja du, det har jag funderat mycket på (skratt). För mig har det ju varit intresset som har drivit på.

Om man ska lyckas som fotbollsdomare, hur ska man vara då?

– Det hänger på hur man är som person. Det gäller att få spelarna med sig, inte vara för nitisk.

■ Bertil Persson är en av cirka 100 personer är inbjudna till Domarklubbens 50-årsfest på Visby Hotell den 28 februari.

TEXT: MATS PETERSSON
FOTO: TOMMY SÖDERLUND

Bertil Persson, 73 år

47 år med öns fotboll

Den gamle
och Idrotten!
av
Lars-Erik Larsson

– Att vara en bland många tusen åskådare och se VM-finalen i fotboll mellan Sverige-Brasilien på Råsunda 1958 är en minnesbild som finns kvar för evigt...

Bertil Persson, 72, är en ovärderlig tillgång för gotländsk fotboll.

Bertil fyller 73 år lördagen 17 februari, samma dag som GFF har sitt årsmöte. Då inleder Bertil sitt 47:e (!) verksamhetsår inom GFF.

Fantastiskt!

Bertil Persson har "slitit på" hela n i o ordförande sen han var med om första årsmötet på Stadshotellet 1950.

– Gösta Löfgren var den första som jag jobbat tillsammans med. Men sen har det ju blivit några till, säger Bertil.

Anders Attner tog vid efter Gösta Löfgren. Och sen har följande varit ordförande: Karl-Herman Engström, Evert Lind, Bertil Smedberg, Johnny Gustafsson, Hans E. Andersson, Rune Fransson och nu Hans Rosengren.

Bertil - ensamstående - berättar om en tråkig barndom, uppväxt på barnhem, flyttad från Stockholm till Dalarna. Och sen trippen till Gotland.

– Det är en period i mitt liv som jag skulle velat ha bortopererad, säger Bertil med vemod i rösten.

Allt blev en stor förändring i livet.

– Och varför, säger Bertil.

1930 kom Bertil i alla fall till Gotland. Bofast här sen dess. För hela livet ut, det vet han inte i nuläget.

– Längtan tillbaka till Stockholm finns alltid där, säger han.

En stor entusiast

Bertil har som stor fotbollsentusiast varit väldigt angelägen om domare och själv varit mycket anlitad inom "pipblåsarskrået".

– Jag dömde fotboll i 22 år, var också förbundsdomare.

Bertil plockar fram den ena pärmen efter den andra. Ordning och reda på allt kring gotländsk fotboll tycks det. En pedant! Och som sådan är Bertil Persson en ovärderlig tillgång för öns fotboll.

1957 kom Bertil med i domare-

Bertil Persson fyller 73 år samma dag som Gotlands fotbollförbund har sitt årsmöte. Då går han in på sitt 47:e år inom öns fotboll. Bland priserna märks RF-guld, GI-guld och GFF-guld.

kommittén, har varit med sen dess. Självklart!

När dömde du din första match?
– Det var 16 april 1950. Jag dömde Hemsens och Fardhems B-lag på Sudervallen.

Det var upptakten till en gedigen karriär inom "blåseriet". Bertil har dömt 634 matcher och gått på linjen vid 97 med flaggan i hand.

– Men jag har aldrig dömt på fastlandet, säger han.

Fastlandsutbytet har blivit klart markantare sen Bertil lade pipan åt sidan. Men han ogillar hela fyra lag i U/G-fyran...

Dömt i Hejnum

Han har missat få fotbollsplaner på Gotland.

– Vad jag minns så lär det finnas en plan i Sanda som jag aldrig varit på. Men jag har dömt i Hejnum, och det är nog inte så vanligt, säger han.

Arvodena var ringa. Bertil var inte den som dömde för pengarnas skull, även om det var fint att få någon krona för besväret att exempelvis åka tåg till södra Gotland, ha med sig cykeln, sen hoja från sta-

tionen till fotbollsplanen...

Bertil berättar ett skojigt minne från en "vadslagningsmatch" på Gutavallen.

– Det förekom lite prestige mellan 16 och 17-åriga bollspelare i Visby. De yngre ansåg att de var bäst. Det blev en utmaningsmatch. I det yngre laget spelade "Kalmar" Johansson (Järnhem) och i det äldre Kurre Nilsson. Och de yngre vann!

Enligt Bertil lär de äldre då ha hurrat för - VALPARNA!

– Och tänk att annars hårde vaktmästaren David Wulff gav spelarna tillåtelse att få spela den här matchen på stora gräsplanen.

Historisk match

Du upplevde en historisk match på "Vallen" också...

– Jag fanns ju där när IF Gute som första gotländska lag fick fastlandskontakt i seriespel. Man mötte Råsunda, vann med 3-0. Inge Karlsson var lagkapten och Glyn Persson gjorde två mål och Lasse Gadd ett, berättar Bertil Persson. Minnet sviker inte!

– Jag har tre riktigt stora minnen, alla från 1950-talet. Först

detta med nämnda match, sen då Gute gästades av österriska proffslaget Wacker. Jag minns matchen speciellt genom Sven Uhrs otroligt fina målvaktsspel. Den bäste de träffat på under sin turné i Sverige. Och det tredje är oförglömliga VM-finalen på Råsunda.

Bertil Persson berättar om då kung Gustaf VI Adolf hälsade på spelarna innan, dröjde kvar lite extra länge vid Nacka Skoglund. Och då Nils Liedholm gjorde 1-0 för Sverige.

– Ett konstigt mål. Liedholm fick bollen, tittade sig omkring, tycktes inte ha någon att spela utan sköt i stället. Inget märkvärdigt skott. Men mål blev det. Men sen kom ju Pelé & Co i gång. Men jag tycker ändå att dom fick lite enkla mål.

Prisfesten efteråt...

– Speakern väjde till oss i publiken att dröja kvar lite extra. Det fanns en överraskning på gång. Det var då som brassarna fattade den svenska flaggan och sprang ärevard med denna inne på Råsundamattan. Tänk att JAG fick uppleva något så fantastiskt.

Bertil hade seriebiljetter. Dem finns sparade. Han passade på att åka billigt med SJ till Malmö också för att se VM-fotboll, plus vidare till Göteborg. Och sen Stockholm igen. Han hade seriebiljetter!

Fotbollsgalen!

– Och se här, biljetterna kostade bara 15 kronor. Och inga bråk på eller utanför arenorna, säger Bertil och visar upp en av VM-biljetterna.

Annat nu, där exempelvis en hockeybiljett i derbyt mellan AIK-Djurgården i veckan kostade 160 kronor...och bråk som förekommer.

Älskar Dalarna

På tal om arenor så har Bertil Persson sen tiden i Dalarna alltid fängslats vid Domnarvsvallen i Borlänge, IK Brages hemmaarena.

– Jag åker till Dalarna varje år. Och ett besök på Domnarvsvallen ingår.

Bertil älskar "sitt" Dalarna. Och typiskt nog fick han motta Riksidrottsförbundets (RF) guld just i Dalarna, i Falun. Utdelare var RF-ordföranden Arne Ljungqvist och året 1993.

Guldmedaljörerna presenterades i text. Citat kring Bertil Persson:

"Bertil Persson från Visby fotbollsdomare på 60-åren har dömt fotboll 44 år, även när det börjat snöa. Gotlands Fotbollförbund tagit hans själ, rund och sund se'n - 56 han varit ledamot - är det ingen mer som köa(r)".

Bertil kan stoltsera med att ha fått RF-guld, GI-guld samt GFF-guld. Ett synligt bevis på uppskattning av en mycket välförtjänt idog fotbollsledare.

Aktiv fotboll är ringa. Men han har dock spelat med Andelsslakteriet i Korpen. Och klarat tremilen på skidor...

Bertil Persson har alltså dömt åtskilligt av matcher, även anlitad som domareobservatör samt domarekommitténs sekreterare.

– Jag var också GFF:s sekreterare under en 7-årsperiod, säger han.

Skicklig Wenell

Bertil Persson berättar om hur skicklig teoretiker och instruktör Victor Wenell var då det gällde domarefrågor. Ingen kunde "slå honom på fingrarna".

– Och Sven Nilsson (Leveau) kunde ha gått riktigt långt som domare, säger han.

Du har alltid varit intresserad av skrivjobb...

– Jo, och en stor beundrare av Torsten Tegnér under hans tid på Idrottsbladet. Jag var också en beundrare av människan Olof Palme.

Text och foto:
Lars-Erik Larsson

GFF 70 år, här en välkänd kvintett med Bertil Persson längst t h. Från vänster vi Lennart Svennefelt, Victor Wenell, Rune Fransson (då GFF-ordförande) samt Lars-Åke Lagrell (SFF:s ordförande)

